

BAZI KOLORDULAR MENATIKINDAKİ ERKÂN, ÜMERA VE ZABİTANIN TEBDİLİNE DAİR KANUNUN BİRİNCİ MADDESİNDE MUHARRER İKAMET MÜDDETİNİN TEMDİDİNE DAİR 3/189 NUMARALI KANUN LÂYİHASI VE MÜDAFAAİ MİLLİYE ENCÜMENİ MAZBATASI

Türkiye Cumhuriyeti
Başvekkâlet 16 Nisan 1928
Muamelât Müdüriyeti
Şubesi
Adet
6/1701

Büyük Millet Meclisi Riyaseti Celilesine

Bazı Kolordular mıntıklarında bulunan ümera ve zabitanının tebdiline dair 25 Kânunusani 1926 tarih ve 722 numaralı Kanunda muharrer ikamet müddetinin temdidini hakkında Âli Şûrayı Askerice tanzim ve Müdafaai Milliye Vekâleti Celilesinden teklif olunan ve İcra Vekilleri Heyetinin 15 Nisan 1928 tarihli içtihadında tezekkür ve Meclisi Âliye arzı tasvip edilen kanun lâyihasıyla esbabı mucibe mazbatasının musadık sureti leffen takdim olunmuştur.

Muktezasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyurulmasını rica eylerim efendim.

Başvekil
İsmet

722 Numaralı Kanundaki Azami Üç Sene İkamet Müddetinin Beş Seneye İblâğı Hakkında Esbabı Mucibe Lâyihası

Bazı kolordular menatikındaki ümera, zabitan ve mensubini askerinin tebdiline mütedair 722 numaralı Kanunun birinci maddesinde mezkûr vilâyetlerle mülhakatları dahilinde ifayı vazife eden berri, bahri ümera, zabitan ve mensubini askeriye azami üç sene ikametden sonra sair menatikta bulunan emsalleri ile mübadeleleri icra kılınır, diye muharrer olmasına göre icra kılınmış olan iki mübadele devresi netayicinden hâsıl olan tecrübeye nazaran müddetin azlığı ve mübadele edilecek zabitanın çokluğundan kıtaatın talim ve terbiyesi üzerine mühim tesir icra etmekte olduğu gibi sık sık ve mütemadi tebeddülât hasebiyle madun ve mafevk yekdiğeri ile lâzımı veçhile temas edememekte ve bu da bînetice Ordu mensubini arasında emnütimat ve manevi rabitaların takviye ve tezyidine mani teşkil etmektedir.

Bundan maada bu mıntıklardaki kolordular mensubininin her sene sülüsü tebdil edildiğine göre her zabıt ve memur hayatı askerisinde lâakal üç defa - seri vesaiti nakliyesi henüz tekemmül etmemiş olan - bu mıntıkada ezici ve yıpratıcı uzun seyahatlerle müca-

dele edecek olan zabitanın sık sık tebdili mahal etmeleri kendilerini de mütemadiyen iz'âç edecektir. Bundan başka işbu tebeddülât fazla miktarda harcırah sarfına mucip olmaktadır. Mübadele müddetinin beş seneye iblâğında mehazırı mezkûreye mahal kalmamaktan başka her zabıtın hayatı askeriyesinde şarka bir ve nihayet iki defadan fazla gitmemek faydası da hâsıl olacaktır. Mârelarz esbaptan dolayı kanundaki üç sene ikamet müddetinin beş seneye iblâğına dair tanzim kılınmış olan Lâyihaî Kanuniye leffen takdim kılınmıştır.

Türkiye
Büyük Millet Meclisi 17.5.1928
Müdafaai Milliye
Encümeni
38 Karar Numarası
1/189 Esas Numarası
Müdafaai Milliye Encümeni Mazbatasını
Riyaseti Celileye

Bazı kolordular mıntıklarında bulunan ümera ve zabitanın tebdiline dair 25 Kânunusani 1926 tarih ve 722 numaralı Kanunda muharrer ikamet müddetinin temdidini hakkında Müdafaai Milliye Vekâletinin iş'arına affen 16 Nisan 1928 tarih ve 6/1701 numaralı Başvekkâleti Celilenin tezkeresiyle Encümenimize tevdi kılınan Kanun Lâyihası ve esbabı mucibe mazbatasını Müdafaai Milliye Vekili Mustafa Abdülhalik Beyefendi ile Müsteşar Naci ve Muamelât Zatiye Dairesi Reisi Osman Şevket Paşalar hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Müdafaai Milliye Vekâletinin esbabı mucibe mazbatasında 722 numaralı Kanunun birinci maddesi ahkâmına tevfiқан icra edilen iki mübadele devresinden alınan neticeye nazaran üç sene müddetin azlığı ve mıntıkanın vüs'at ve mübadele edilecek zabitanın çokluğu sebebiyle talim ve terbiyenin de zaafa düşer olacağı ve mübadeleye tabi zabitanın bu suretle hayatı askeriyelerinde bir kaç defalar mübadeleye maruz kalacaklarından hayatı hususiyelerindeki istikrarın da bozulacağı ve Hazinece fazla harcırah sarfını mucip olacağı hakkındaki esbabı mucibe esas itibariyle varit görülmüştür.

Keyfiyetin Encümenince tetkiki esnasında mübadele kılınacak zabıt adedinin tenkisi maksadı aslisini temin

için eski kanunla tespit edilmiş olan müddetin tezyidi tarikinden ziyade mübadele mıntıkası addolunan sahanın küçültülmesi şıkkının tercihi tensip edilmiş ve işbu tarzı hareket mezkûr 722 numaralı Kanunun müzakeresi esnasında heyeti umumiyeye arz edilmiş olduğu veçhile mübadele sahasının müruri zamanla tebeddülâta mahkûm olabileceği mülâhazasına da tevafuk eylemiş ve işbu tarzın Orduca da muvafık telâkki olunacağı Müdafaai Milliye Vekili tarafından ifade ve Encümenin mütalâasına iştirak edilerek lâ-yiha ona göre tadil kılınmıştır. Tadil ve tanzim edilen yeni şekilde eski Kanunun mevkii mer'iyete vaz'ından evvel veya vaz'ından şimdiye kadar mübadele mıntıkasına gitmiş olan zabitan ve askeri mensubininin yeni tahdit edilen mıntika haricinde ve eski kanunun derpiş eylediği mıntika dahilinde bulunan hukuku muktesebelerinin mahfuziyetini temin için muaddel birinci maddeye bir fıkra ilâve olunmuştur.

Zamanın darlığı ve lâ-yihanın bir an evvel çıkarılması lüzumunun Hükümetçe arzu olunması hasebiyle müstaceliyetle müzakere teklifi Encümen tarafından ayrıca tahtı karara alınmıştır.

Heyeti Umumiyeye arz olunur.

Müdafaai Milliye	Mazbata Muharriri
Encümeni Reisi	Namına
Kütahya	Bolu
Recep	Celil
Kâtip	Aza
Erzincan	Bursa
Abdülhak	Esat
Aza	Aza
Bitlis	Gümüşhane
Muhittin Nami	Şevket

Hükümetin Teklifi

Bazı Kolordular Menatıkındaki Ümera ve Zabitanın Tebdiline Dair. 25 Kânunusani 1926 Tarih ve 722 Numaralı Kanundaki Azami Üç Sene İkamet Müddetinin Beş Seneye İblâğı Hakkında Maddei Müzeyyelei Kanuniye Lâyihası

Birinci Madde — Bazı kolordular menatıkındaki ümera ve zabitanın tebdiline dair 722 numaralı Ka-

nundaki azami üç sene ikamet müddeti beş seneye iblâğ olunmuştur.

İkinci Madde — Bu Kanun tarihi neşrinden mu-teberdir.

Üçüncü Madde — Bu Kanunun icrasına Müdafaai Milliye Vekili memurdur. 15 Nisan 1928

Başvekil İsmet	Adliye Vekili Mahmut Esat
Müdafaai Milliye Vekili Mustafa Abdülhalik	Dahiliye Vekili Şükrü Kaya
Hariciye Vekili Doktor Tevfik Rüştü	Maliye Vekili Saraçoğlu Şükrü
Maarif Vekili Mustafa Necati	Nafia Vekili Behiç
İktisat Vekili Mustafa Rahmi	Sıhhiye ve Muaveneti İçtimaiye Vekili Doktor Refik

Müdafaai Milliye Encümeninin Tadilatı
Bazı Kolordular Menatıkındaki Ümera ve Zabitanın
Tadiline Dair 722 Numaralı Kanunun Birinci
Maddesini Muaddel Kanun Lâyihası

Birinci Madde — Kars, Bayazıt, Erzurum, Van, Bitlis, Hakkâri, Siirt Vilâyetleri ile mülhakatları dahilinde ifayı vazife eden zabitan ve memurin ve mensubini askeriye azami üç sene ikametden sonra sair menatıkta bulunan emsalleriyle mübadele edilirler.

1 Haziran 1928 tarihinden evvel 722 numaralı Kanunda mübadele mıntıkası olarak gösterilen mahallerden balâdaki birinci madde haricinde kalan yerlere gitmiş bulunan zabitan ve mensubini askeriye mübadele müddetleri 722 numaralı Kanun hükmünce hesap ve tatbik olunur.

İkinci Madde — İşbu Kanun tarihi neşrinden mu-teberdir.

Üçüncü Madde — İşbu Kanunun icrasına Müdafaai Milliye Vekili memurdur.

